

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Правління
Національного банку України
12 квітня 2024 року № 121-рш

**АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ
НА 2024–2026 РОКИ**

*(зі змінами, унесеними рішенням Правління Національного банку України
від 15.05.2025 № 165-рш)*

Зміст

I. Засади антикорупційної політики Національного банку України	3
1. Загальні положення.....	3
2. Завдання керівництва Національного банку у сфері запобігання та протидії корупції	4
3. Завдання уповноваженого підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції щодо запобігання та протидії корупції	5
4. Завдання керівників самостійних структурних підрозділів Національного банку щодо запобігання та протидії корупції	6
5. Завдання працівників Національного банку щодо запобігання та протидії корупції	6
6. Принципи антикорупційної політики Національного банку та стратегічні пріоритети (цілі) діяльності	7
7. Висновки за результатами оцінки виконання антикорупційної програми за попередній період	7
8. Заходи з реалізації засад антикорупційної політики Національного банку, а також заходи з виконання антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації	8
9. Розпорядчі акти Національного банку, що регулюють питання запобігання та протидії корупції в Національному банку	9
II. Оцінювання корупційних ризиків	11
10. Підготовка до оцінювання корупційних ризиків	11
11. Дослідження середовища Національного банку та визначення обсягу оцінювання корупційних ризиків	11
12. Ідентифікація корупційних ризиків	14
III. Навчання, заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування	15
13. Мета і порядок проведення навчальних заходів антикорупційного спрямування.....	15
14. Заходи з поширення тематичної інформації антикорупційного спрямування	16
IV. Моніторинг, оцінка виконання та перегляд Антикорупційної програми.....	17
15. Моніторинг виконання Антикорупційної програми	17
16. Оцінка виконання Антикорупційної програми.....	18
17. Перегляд Антикорупційної програми.....	19
V. Інші заходи, спрямовані на запобігання корупції	19
18. Заходи з підтвердження відповідності системи управління заходами боротьби з корупцією Національного банку вимогам міжнародного стандарту ISO 37001:2016 ...	19
19. Система внутрішнього контролю в Національному банку	26

I. Засади антикорупційної політики Національного банку України

1. Загальні положення

Національний банк України (далі – Національний банк) – сучасний, незалежний центральний банк, покликаний забезпечувати цінову та фінансову стабільність у державі, сприяти її економічному зростанню та об'єднувати учасників фінансової екосистеми для забезпечення фінансової оборони країни.

Антикорупційну програму Національного банку України на 2024–2026 роки (далі – Антикорупційна програма) розроблено відповідно до статті 19 Закону України “Про запобігання корупції” (далі – Закон) з дотриманням положень Методології управління корупційними ризиками, затвердженої наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 28 грудня 2021 року № 830/21, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 лютого 2022 року за № 219/37555 (далі – Методологія).

Національний банк, усвідомлюючи відповідальність за утвердження цінностей верховенства права та досягнення найвищих стандартів доброчесності, прагнучи забезпечувати свій сталий розвиток, дбаючи про власну ділову репутацію, декларує свою принципову позицію щодо повної відмови та нетерпимості до корупції.

Згідно з цією Антикорупційною програмою керівництво та працівники Національного банку у своїй діяльності беруть на себе зобов'язання керуватися принципом нульової толерантності до корупції в будь-яких її формах та вживати всіх необхідних заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції, передбачених законодавством України та цією Антикорупційною програмою.

Ця Антикорупційна програма є обов'язковою для виконання всіма працівниками Національного банку незалежно від займаної ними посади. Усі працівники Національного банку мають ознайомитися з вимогами цієї Антикорупційної програми та дотримуватися викладених у ній правил й антикорупційних процедур.

Метою Антикорупційної програми Національного банку є:

1) забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та протидії корупції в Національному банку, постійне її удосконалення;

2) посилення внутрішнього контролю з питань запобігання корупції;

3) ефективне управління корупційними ризиками в діяльності Національного банку;

4) підвищення обізнаності працівників Національного банку з питань протидії корупції та формування в них нетерпимого, негативного ставлення до корупції як суспільно небезпечного явища;

5) подальше підвищення рівня довіри суспільства до Національного банку;

б) недопущення випадків порушень антикорупційного законодавства.

За порушення вимог антикорупційного законодавства працівник Національного банку, який вчинив таке порушення, може бути притягнутий до дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної або кримінальної відповідальності.

(підрозділ 1 розділу I доповнено новим абзацом згідно з рішенням Правління Національного банку України від 15.05.2025 № 165-рш)

2. Завдання керівництва Національного банку у сфері запобігання та протидії корупції

Фундаментальною складовою антикорупційної політики Національного банку є відповідальне лідерство вищого керівництва Національного банку та впровадження концепції “Tone at the Top”¹.

У розумінні цієї Антикорупційної програми під вищим керівництвом Національного банку слід розуміти Правління Національного банку, яке є колегіальним органом та складається із семи осіб: Голови Національного банку, першого заступника та заступників Голови Національного банку.

Вище керівництво Національного банку зобов’язане власними діями підтверджувати важливість розбудови системи запобігання та протидії корупції (добросовісності).

З ініціативи та підтримки вищого керівництва в Національному банку розбудовано систему управління заходами з протидії корупції, яка за результатами сертифікаційного аудиту визнана такою, що відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 37001:2016 “Anti-bribery management systems”, який найповніше визначає принципи та інструменти для ефективного запобігання, виявлення та протидії корупції, що повинні бути запроваджені у внутрішню політику.

Завданнями Голови Національного банку у сфері запобігання та протидії корупції є:

1) здійснення загального керівництва та контролю за процесом запобігання і протидії корупції в Національному банку;

2) підтримка напряму запобігання і протидії корупції, сприяння постійному удосконаленню процесів запобігання і протидії корупції в Національному банку;

3) прийняття розпорядчих актів у сфері запобігання та протидії корупції, віднесених до компетенції Голови Національного банку;

4) своєчасне реагування на можливі факти корупційних або пов’язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, порушень цієї

¹ Аналітичний огляд Національного агентства з питань запобігання корупції щодо впровадження концепції “Tone at the top” <https://cutt.ly/mwVeEnpo>

Антикорупційної програми та інших внутрішніх антикорупційних документів;

5) особиста участь у заходах із запобігання та протидії корупції у Національному банку, у тому числі щодо взаємодії з викривачами корупції, врегулювання конфлікту інтересів;

6) забезпечення належного функціонування уповноваженого підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції та гарантії його незалежності.

Правління Національного банку приймає розпорядчі акти з питань запобігання та протидії корупції, затверджує Антикорупційну програму та зміни до неї, здійснює інші заходи, передбачені цієї Антикорупційною програмою.

3. Завдання уповноваженого підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції щодо запобігання та протидії корупції

З метою організації та здійснення заходів із запобігання та виявлення корупції в Національному банку Відділ з питань запобігання та виявлення корупції (далі – Відділ) виконує передбачені статтею 13¹ Закону такі завдання:

1) розробляє, організовує та здійснює контроль за проведенням заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним з корупцією;

2) організовує роботу з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Національного банку, підготовки заходів щодо їх усунення, внесення керівництву Національного банку відповідних пропозицій;

3) надає методичну та консультаційну допомогу з питань дотримання законодавства щодо запобігання корупції;

4) здійснює заходи з виявлення конфлікту інтересів, сприяє його врегулюванню, інформує Голову Національного банку та Національне агентство з питань запобігання корупції про виявлення конфлікту інтересів та заходи, вжиті для його врегулювання;

5) перевіряє факти подання суб'єктами декларування декларацій та повідомляє Національне агентство з питань запобігання корупції про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій у визначеному відповідно до Закону порядку;

6) здійснює контроль за дотриманням антикорупційного законодавства, у тому числі розглядає повідомлення про порушення вимог Закону;

7) забезпечує захист працівників Національного банку, які повідомили про порушення вимог Закону, від застосування негативних заходів впливу з боку керівництва Національного банку відповідно до законодавства щодо захисту викривачів;

8) інформує Голову Національного банку, Національне агентство з питань запобігання корупції або інші спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції про факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції.

4. Завдання керівників самостійних структурних підрозділів Національного банку щодо запобігання та протидії корупції

Керівники самостійних структурних підрозділів Національного банку з метою запобігання та протидії корупції зобов'язані виконувати такі завдання:

1) особистим прикладом доброчесної поведінки сприяти формуванню нульової толерантності до корупції в підпорядкованих працівників;

2) дотримуватися особисто та забезпечувати дотримання підпорядкованими працівниками вимог антикорупційного законодавства, положень внутрішньої антикорупційної політики, цієї Антикорупційної програми;

3) проходити періодичне навчання з питань запобігання та протидії корупції;

4) заохочувати підпорядкованих працівників до повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, порушень цієї Антикорупційної програми;

5) забезпечувати взаємодію очолюваного самостійного структурного підрозділу Національного банку з Відділом;

6) ідентифікувати корупційні ризики, які виникають у діяльності очолюваних ними самостійних структурних підрозділів Національного банку та інформувати про такі корупційні ризики Відділ.

5. Завдання працівників Національного банку щодо запобігання та протидії корупції

Працівники Національного банку зобов'язані виконувати такі завдання для запобігання та протидії корупції:

1) дотримуватися вимог антикорупційного законодавства, антикорупційної політики Національного банку та цієї Антикорупційної програми під час виконання посадових обов'язків;

2) проходити періодичне навчання з питань запобігання та протидії корупції;

3) повідомляти в установленому законодавством України порядку про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, недотримання внутрішніми заінтересованими сторонами антикорупційної політики Національного банку, включаючи цю Антикорупційну програму.

6. Принципи антикорупційної політики Національного банку та стратегічні пріоритети (цілі) діяльності

Антикорупційна політика Національного банку ґрунтується на таких принципах:

- законності та поваги до верховенства права;
- добросовісності;
- формування нульової толерантності до будь-яких проявів корупції;
- невідворотності покарання за порушення антикорупційного законодавства;
- прозорості, відкритості та публічності діяльності Національного банку;
- колегіальності прийняття важливих рішень.

Принципи Антикорупційної політики Національного банку враховуються під час досягнення стратегічних цілей Національного банку, визначених у Стратегії Національного банку².

Реалізація Стратегії Національного банку здійснюється за п'ятьма стратегічними цілями, що зосереджені на виконанні основних функцій Національного банку – забезпеченні цінової і фінансової стабільності та підтримці країни на шляху до Перемоги.

7. Висновки за результатами оцінки виконання антикорупційної програми за попередній період

Антикорупційною програмою на 2022–2023 роки передбачалося виконання 13 постійних заходів з реалізації засад загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції в Національному банку, щорічного проведення чотирьох навчальних заходів антикорупційного спрямування, 24 заходів з усунення (мінімізації) 19 корупційних ризиків, ідентифікованих у діяльності Національного банку.

Протягом 2022–2023 років усі заходи з реалізації засад загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції в Національному банку виконані в повному обсязі, забезпечено організацію та проведення всіх запланованих навчальних заходів антикорупційного спрямування.

Виконано 23 заходи з усунення (мінімізації) 18 корупційних ризиків, ідентифікованих у діяльності Національного банку.

Зважаючи на введення воєнного стану в Україні, один захід

² Стратегія Національного банку України <https://bank.gov.ua/ua/about/strategy>

антикорупційної програми за минулий період, спрямований на усунення (мінімізацію) корупційного ризику, який полягав у ймовірності вчинення неправомірних дій працівниками Національного банку під час надання / отримання ними кредитів від Національного банку, не виконано з об'єктивних причин – надання кредитів працівникам Національного банку у 2022–2023 роках не здійснювалося, а отже, це унеможливило реалізацію відповідного корупційного ризику.

Таким чином, заходи, передбачені антикорупційною програмою на 2022–2023 роки, виконані та мали позитивний ефект, оскільки:

жодного працівника Національного банку не було притягнуто до кримінальної або адміністративної відповідальності за скоєння корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;

85% ідентифікованих корупційних ризиків усунуто за результатами вжиття заходів впливу на них (заходи щодо усунення 15% корупційних ризиків здійснюються постійно або періодично);

працівники, які проходили навчання з питань запобігання та протидії корупції, набрали високі бали за результатами перевірки їхніх знань.

Робоча група з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Національного банку під час дослідження середовища Національного банку, зокрема аналізу результатів оцінювання корупційних ризиків у діяльності Національного банку за попередній період, дійшла висновку, що окремі функції та процеси, в яких були ідентифіковані корупційні ризики під час проведення оцінювання корупційних ризиків за попередній період, за своєю правовою природою можуть мати і надалі джерела корупційних ризиків, пов'язані з особливостями практичної реалізації процесів та/або людськими ресурсами, в розумінні пунктів 6–9 глави 4 розділу III Методології, у зв'язку з чим такі функції / процеси віднесені до потенційно вразливих до корупції.

8. Заходи з реалізації засад антикорупційної політики Національного банку, а також заходи з виконання антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації

Національний банк постійно здійснює такі заходи з реалізації засад антикорупційної політики:

1) застосування принципу чотирьох очей / колегіальності під час прийняття важливих рішень;

2) надання консультацій працівникам Національного банку стосовно дотримання антикорупційних обмежень, вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших вимог законодавства у сфері запобігання корупції, проведення відповідних навчань;

3) контроль за дотриманням працівниками Національного банку

антикорупційних обмежень, вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших вимог законодавства у сфері запобігання корупції;

4) проведення антикорупційної експертизи проєктів нормативно-правових актів Національного банку;

5) проведення антикорупційної оцінки проєктів розпорядчих актів Національного банку;

6) регламентація процесів діяльності підрозділів Національного банку;

7) удосконалення роботи з підбору персоналу, перевірка відомостей стосовно осіб, які претендують на зайняття посад у Національному банку, у тому числі організація проведення в установленому порядку спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на призначення в Національний банк на посади, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком;

8) контроль за своєчасністю подання посадовими особами Національного банку декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

9) своєчасне реагування на повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону;

10) проведення службових розслідувань і перевірок та вжиття заходів щодо притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, повідомлення про такі випадки спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції;

11) заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, а також забезпечення конфіденційності інформації про осіб, які повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;

12) реалізація антикорупційної програми Національного банку, здійснення моніторингу її виконання та періодичного перегляду (за наявності підстав).

Заходи з реалізації Антикорупційної стратегії на 2021–2025 роки, затвердженої Законом України від 20 червня 2022 року № 2322–ІХ, та Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2023 року № 220, співвиконавцем яких є Національний банк, наведено в додатку 1 до цієї Антикорупційної програми.

9. Розпорядчі акти Національного банку, що регулюють

питання запобігання та протидії корупції в Національному банку

Питання запобігання та протидії корупції в Національному банку урегульовано такими розпорядчими актами Національного банку:

Кодекс етики працівника Національного банку України, затверджений постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2016 року № 263 (зі змінами);

постанова Правління Національного банку України “Про визначення посадових / службових осіб та службовців Національного банку України” від 28 квітня 2016 року № 305 (зі змінами);

Положення про порядок проведення службових розслідувань і перевірок у Національному банку України, затверджене рішенням Правління Національного банку України від 03 серпня 2016 року № 189-рш (зі змінами);

Положення про організацію та контроль за виконанням заходів із запобігання корупційним та пов’язаним із корупцією правопорушенням у Національному банку України, затверджене рішенням Правління Національного банку України від 15 листопада 2016 року № 412-рш (зі змінами);

Положення про порядок запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у Національному банку України, затверджене рішенням Правління Національного банку України від 17 лютого 2017 року № 86-рш (у редакції рішення Правління Національного банку України від 04 жовтня 2023 року № 348-рш);

Положення про особливості організації та проведення контролю за дотриманням вимог законодавства у сфері запобігання корупції працівниками Національного банку України, затверджене рішенням Правління Національного банку України від 26 червня 2017 року № 396-рш (у редакції рішення Правління Національного банку України від 11 серпня 2021 року № 398-рш);

Порядок оброблення повідомлень про порушення вимог антикорупційного законодавства в Національному банку України, затверджений наказом Національного банку України від 26 червня 2020 року № 446-но (у редакції наказу Національного банку України від 21 квітня 2021 року № 259-но);

Положення про механізми заохочення викривачів корупційних або пов’язаних з корупцією правопорушень та формування культури повідомлення в Національному банку України, затверджене рішенням Правління Національного банку України від 14 квітня 2021 року № 141-рш;

Порядок проведення антикорупційної оцінки проєктів розпорядчих актів Національного банку України, затверджений рішенням Правління Національного банку України від 09 червня 2021 року № 248-рш (зі змінами);

регламент “Забезпечення дотримання вимог антикорупційного законодавства”, затверджений наказом Національного банку України від 20 липня 2021 року № 526-но;

Положення про порядок проведення перевірки відомостей стосовно осіб, які претендують на зайняття посад працівників Національного банку України, затверджене рішенням Правління Національного банку України від 14 грудня 2021 року № 615-рш;

Положення про запобігання корупції в Національному банку України, затверджене рішенням Правління Національного банку України від 23 грудня 2021 року № 635-рш;

Порядок передавання дарунків, одержаних як подарунки державі, у Національному банку України, затверджений рішенням Правління Національного банку України від 23 грудня 2023 року № 481-рш;

II. Оцінювання корупційних ризиків

10. Підготовка до оцінювання корупційних ризиків

З метою встановлення ймовірності вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками Національного банку, встановлення причин, умов та наслідків можливого вчинення таких правопорушень відповідно до рішення Правління Національного банку України від 12 вересня 2023 року № 322-рш “Про проведення оцінювання корупційних ризиків у діяльності Національного банку України” (далі – Рішення № 322-рш) розпочалася робота з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Національного банку у форматі самооцінювання.

Рішення № 322-рш опубліковано на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку з оголошенням про можливість подання представниками зовнішніх заінтересованих осіб (громадськості) кандидатур до складу робочої групи.

Наказом Національного банку України від 18 жовтня 2023 року № 1070-но “Про затвердження Положення про робочу групу з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Національного банку України та її створення” створено робочу групу з оцінювання корупційних ризиків (далі – Робоча група), затверджено її персональний склад та положення про неї.

До складу Робочої групи включено 38 працівників структурних підрозділів Національного банку (пропозиції про включення зовнішніх заінтересованих сторін не надходили).

Робочою групою затверджено план оцінювання корупційних ризиків (протокол засідання Робочої групи від 28 жовтня 2023 року № 1), у якому визначено етапи діяльності, перелік завдань (з дослідження середовища Національного банку, ідентифікації, аналізу, визначення рівнів корупційних ризиків) підрозділів, відповідальних за виконання завдань та індикатори їх виконання.

11. Дослідження середовища Національного банку та визначення обсягу оцінювання корупційних ризиків

Під час дослідження середовища Національного банку та визначення обсягу оцінювання корупційних ризиків Робочою групою:

визначено функції та активи Національного банку, що становлять значну економічну цінність;

встановлено внутрішні та зовнішні заінтересовані сторони Національного банку (проаналізовано характер їх відносин з Національним банком);

сформовано перелік нормативно-правових актів та розпорядчих актів, що регулюють діяльність Національного банку.

Під час збору та аналізу інформації про інші чинники середовища Національного банку і визначення вразливих до корупції функцій та процесів Робочою групою проаналізовані такі джерела інформації:

1) результати оцінювання корупційних ризиків за попередній період, заходів впливу на них, оцінки ефективності їх виконання;

2) результати опитування (анкетування) зовнішніх та внутрішніх заінтересованих сторін, проаналізовано та узагальнено отриману інформацію (усього участь в анкетуванні взяли 987 респондентів);

3) стратегічні плани діяльності, плани реформування, програми розвитку, нові проєкти та програмні документи Національного банку;

4) результати аудитів, перевірок, проведених щодо Національного банку;

5) звернення, включаючи скарги на діяльність Національного банку, його окремих працівників;

6) матеріали службових розслідувань, службових перевірок, рішення судів у кримінальних, адміністративних, господарських справах, учасником яких був Національний банк;

7) відомості, що містяться у відкритих інформаційних системах, реєстрах і базах даних, у тому числі в Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

8) аналітичні матеріали Національного агентства з питань запобігання корупції щодо аналізу корупційних ризиків, а також аналітичні матеріали інших державних, міжнародних, громадських інституцій з питань запобігання та протидії корупції та з інших питань, які пов'язані з діяльністю Національного банку;

9) відомості з медіа, соціальних мереж, інших відкритих джерел інформації про можливі факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками Національного банку;

10) стан здійснення закупівель та укладення договорів.

За результатами збору та аналізу інформації Робочою групою складено аналітичні довідки.

На підставі зібраних та задокументованих відомостей Робочою групою погоджено перелік функцій (окремих процесів) у діяльності Національного

банку як потенційно вразливих до корупції для їх оцінювання на предмет виявлення корупційних ризиків (протокол засідання Робочої групи від 30 листопада 2023 року № 2), а саме:

розроблення інструментів регулювання грошово-кредитного, фондового, валютного ринків та підготовка роз'яснень щодо їх застосування;

застосування інструментів із регулювання грошово-кредитного та валютного ринків;

управління міжнародними (золотовалютними) резервами;

надання та супроводження кредитів;

створення системи норм із питань регулювання діяльності банків і банківського нагляду / небанківських фінансових установ;

ліцензійні, узгоджувальні та реєстраційні дії щодо фінансових установ, учасників ринку фінансових послуг та платіжного ринку;

ліцензійні дії щодо власників та інвесторів банків та небанківських установ;

ліцензійні дії щодо керівників фінансових установ, надавачів платіжних послуг та інших учасників ринку;

безвиїзний нагляд за банками, надавачами платіжних послуг, надавачами обмежених платіжних послуг;

безвиїзний нагляд за небанківськими фінансовими установами;

інспекційні перевірки;

розроблення, удосконалення нормативно-правової та методологічної бази регулювання діяльності банків, небанківських установ з питань фінансового моніторингу і санкційного законодавства та нагляду за ними з питань фінансового моніторингу, валютного та санкційного законодавства;

нагляд із питань фінансового моніторингу, дотримання вимог валютного та санкційного законодавства;

подання санкційних пропозицій та моніторинг ефективності спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) згідно з вимогами законодавства України;

здійснення безвиїзного нагляду за дотриманням законодавства про захист прав споживачів фінансових / платіжних послуг, контролю за відповідністю діяльності бюро кредитних історій вимогам законодавства України у сфері формування та обігу кредитних історій;

розгляд та підготовка відповідей на звернення / запити фізичних та юридичних осіб / об'єднань громадян без статусу юридичної особи та особистий прийом громадян;

розроблення, удосконалення нормативно-правової, розпорядчої та методологічної бази в частині регулювання і здійснення нагляду за дотриманням вимог законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог до етичної поведінки, нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про рекламу (у сфері фінансових послуг та на платіжному ринку);

регулювання діяльності платіжних систем, здійснення розрахунків, використання інструментів, а також оверсайту об'єктів інфраструктури фінансового ринку;

оверсайт об'єктів інфраструктури фінансового ринку;
 контроль за дотриманням вимог щодо забезпечення кіберзахисту, інформаційної безпеки, надання електронних довірчих послуг у банківській системі України;
 регулювання депозитарної діяльності Національного банку та порядку обліку і проведення операцій з депозитними сертифікатами;
 регулювання готівкового обігу;
 контроль за дотриманням вимог нормативно-правових актів з питань регулювання готівкового обігу;
 управління виробництвом;
 управління активами та адміністрування Корпоративного недержавного пенсійного фонду Національного банку;
 забезпечення корпоративного управління щодо інвестицій Національного банку та робота зі створення та підтримки стабільної роботи інфраструктури ринків капіталу;
 розвиток та супроводження співробітництва з міжнародними організаціями та іншими міжнародними партнерами;
 організація системи внутрішнього контролю;
 забезпечення процесу управління витратами Національного банку;
 оцінка та моніторинг застав;
 запобігання корупції;
 забезпечення роботи систем захисту інформації та реагування на інциденти інформаційної безпеки;
 правове забезпечення діяльності Національного банку;
 стягнення заборгованості за набутими кредитами та кредитами, наданими банкам, визнаним неплатоспроможними;
 контроль за діяльністю управителів;
 розвиток та просування бренду роботодавця, пошук, відбір та адаптація персоналу;
 управління мотивацією та оцінка ефективності;
 здійснення публічних закупівель, організація, супроводження та контроль інших видів закупівель;
 продаж майна Національного банку;
 організація діловодства та архівна справа;
 управління майном та його утримання;
 обслуговування клієнтів.

12. Ідентифікація корупційних ризиків

Під час ідентифікації корупційних ризиків здійснено аналіз описаних потенційно вразливих до корупції функцій (процесів) та застосовані такі методи і способи:

аналіз джерел інформації, наведених у главі 11 розділу II цієї Антикорупційної програми;

аналіз нормативно-правових та розпорядчих актів, що регулюють діяльність Національного банку;

індивідуальне спілкування (інтерв'ю) та фокусовані групові інтерв'ю (фокус-групи) із представниками підрозділів Національного банку, які є власниками потенційно вразливих до корупції функцій (процесів);

проведення мозкового штурму членами Робочої групи, що полягав у:

відкритому зборі й обговоренні думок та ідей заінтересованих сторін – учасників мозкового штурму;

застосуванні методу “що – якщо” з метою пошуку (моделювання) відповідей на питання: “Що може відбутися, якщо ...?”, “Яким чином можна ...?”;

аналізі сценаріїв та моделюванні правдоподібних сценаріїв вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

За результатами ідентифікації корупційних ризиків Робочою групою ідентифіковано 25 корупційних ризиків у діяльності Національного банку.

На етапі аналізу корупційних ризиків Робочою групою оцінено ймовірність реалізації ідентифікованих корупційних ризиків, можливі наслідки від їх реалізації та присвоєно відповідні бали кожному ризику за критеріями, визначеними в Методології.

На підставі аналізу корупційних ризиків визначено рівень кожного з них.

Результати ідентифікації корупційних ризиків, рівні ймовірності реалізації / наслідків та рівні корупційних ризиків, а також заходи впливу на корупційні ризики зазначені в реєстрі корупційних ризиків (додаток 2 до цієї Антикорупційної програми).

III. Навчання, заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування

13. Мета і порядок проведення навчальних заходів антикорупційного спрямування

Навчання та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування в Національному банку проводяться з метою підвищення рівня знань працівників Національного банку, ознайомлення із змінами в антикорупційному законодавстві, формування правової свідомості, нетерпимого ставлення до корупції, а також мінімізації ризиків вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону.

Відділ разом з Департаментом персоналу проводить навчальні заходи для працівників Національного банку з питань антикорупційного спрямування (за окремим графіком), передбачені програмою навчань, а також проводить перевірку знань (тестування) працівників за результатами їх проведення.

(абзац другий підрозділу 13 розділу III зі змінами, унесеними рішенням Правління Національного банку України від 15.05.2025 № 165-рш)

Навчальні заходи можуть проводитися очно або дистанційно. Формами проведення навчальних заходів є лекції, тренінги, семінари, вебінари, електронні навчальні курси.

Програма навчань з питань антикорупційного спрямування

(заголовок таблиці підрозділу 13 розділу III у редакції рішення Правління Національного банку України від 15.05.2025 № 165-рш)

№ з/п	Тема навчального заходу	Термін проведення навчального заходу	Цільова аудиторія	Підрозділ, відповідальний за проведення заходу
1	2	3	4	5
1	Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування	I квартал 2024–2026 років	Працівники структурних підрозділів	Відділ, Департамент персоналу
2	Дотримання антикорупційних обмежень	II квартал 2024–2026 років	Працівники структурних підрозділів	Відділ, Департамент персоналу
3	Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів	III квартал 2024–2026 років	Працівники структурних підрозділів	Відділ, Департамент персоналу
4	Формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону. Захист викривачів	IV квартал 2024–2026 років	Працівники структурних підрозділів	Відділ, Департамент персоналу

14. Заходи з поширення тематичної інформації антикорупційного спрямування

Відділ поширює тематичну інформацію антикорупційного спрямування серед працівників Національного банку шляхом:

розміщення законодавчих актів України, розпорядчих актів Національного банку, методичних та навчальних матеріалів з питань запобігання корупції на внутрішньому вебпорталі Національного банку (постійно);

проведення тематичних зустрічей з питань антикорупційної тематики працівниками Відділу з працівниками інших підрозділів Національного банку (за потреби);

інформування з питань антикорупційної тематики шляхом розсилання засобами корпоративної електронної пошти;

надання працівникам роз'яснень, методичної допомоги та консультацій з питань застосування положень антикорупційного законодавства (постійно, за зверненнями);

доведення вимог антикорупційного законодавства під час проведення співбесід та інструктажів з особами, які є претендентами на працевлаштування до Національного банку (постійно);

забезпечення участі працівників Національного банку в навчальних заходах, у тому числі на онлайн-платформах, які організовуються Національним агентством з питань запобігання корупції.

Ця Антикорупційна програма розміщується на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку, внутрішньому вебпорталі Національного банку та перебуває у вільному доступі для всіх працівників Національного банку та громадськості. Ця Антикорупційна програма доводиться до відома всіх працівників Національного банку, у тому числі новопризначених.

IV. Моніторинг, оцінка виконання та перегляд Антикорупційної програми

15. Моніторинг виконання Антикорупційної програми

Моніторинг виконання Антикорупційної програми полягає у зборі та аналізі інформації про повноту та своєчасність виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, їх актуальність та відповідність середовищу Національного банку з метою контролю за станом управління корупційними ризиками, виявлення та усунення недоліків у положеннях Антикорупційної програми.

Суб'єктом, відповідальним за здійснення періодичного моніторингу виконання цієї Антикорупційної програми, є Відділ.

Під час моніторингу аналізується фактичний стан виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою, а саме: заходів з реалізації антикорупційної політики, заходів впливу на корупційні ризики, навчальних заходів, заходів з поширення інформації антикорупційного спрямування та інших заходів.

Для здійснення моніторингу враховуються індикатори виконання заходів, передбачені Антикорупційною програмою.

Керівники структурних підрозділів центрального апарату та відокремленого підрозділу Національного банку (відповідальні за виконання заходів) до 10 липня та до 10 січня кожного календарного року надають Відділу інформацію про стан виконання заходів, їх актуальність, а в разі невиконання або несвоєчасного виконання окремих заходів – інформують про причини, які до цього призвели.

Відділ аналізує та узагальнює отриману інформацію і готує звіт про стан виконання Антикорупційної програми.

У разі виявлення недоліків у положеннях Антикорупційної програми у звіті наводяться пропозиції щодо їх усунення та, за потреби, проведення додаткового оцінювання корупційних ризиків, перегляду антикорупційної програми.

Звіт про стан виконання Антикорупційної програми подається Правлінню Національного банку до 30 липня та 30 січня кожного календарного року та розміщується на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

Результати моніторингу виконання заходів впливу на корупційні ризики відображаються в реєстрі корупційних ризиків, який розміщується на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

16. Оцінка виконання Антикорупційної програми

Відділ здійснює оцінку виконання Антикорупційної програми з метою аналізу змін, досягнутих в управлінні корупційними ризиками, та формування пропозицій щодо подальшого удосконалення цього процесу.

Оцінка виконання Антикорупційної програми здійснюється шляхом встановлення результативності та ефективності її виконання.

Для встановлення результативності виконання Антикорупційної програми: визначається у відсотках прогрес у досягненні індикаторів виконання кожного заходу, передбаченого Антикорупційною програмою;

визначається загальний прогрес виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою, як середній арифметичний відсоток виконання кожного заходу із відповідної категорії;

визначається загальний прогрес виконання антикорупційної програми як середній арифметичний відсоток прогресу виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою.

Для встановлення ефективності виконання Антикорупційної програми визначається стан досягнення передбачених цією Антикорупційною програмою цілей на підставі таких індикаторів:

зменшення кількості випадків вчинення працівниками Національного банку корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, порушень Антикорупційної програми під час її дії;

відсоток корупційних ризиків, які усунуто / мінімізовано за результатами вжиття заходів впливу на них у встановлені терміни;

кількість працівників, які пройшли навчання з питань запобігання та протидії корупції.

Оцінка виконання Антикорупційної програми проводиться після спливу її строку.

За результатами оцінки виконання Антикорупційної програми Правлінню Національного банку подається звіт, який містить висновки щодо змін,

досягнутих в управлінні корупційними ризиками, та пропозиції щодо подальшого удосконалення цієї діяльності.

Звіт за результатами оцінки виконання Антикорупційної програми розміщується на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

17. Перегляд Антикорупційної програми

Ця Антикорупційна програма переглядається в таких випадках:

зміни в середовищі Національного банку (організаційній структурі, функціях та процесах Національного банку) (за потреби);

внесення змін до законодавства України, у тому числі антикорупційного, які впливають на діяльність Національного банку (за потреби);

виявлення за результатами моніторингу виконання Антикорупційної програми невідповідностей / недоліків у діяльності з управління корупційними ризиками;

ідентифікація нових корупційних ризиків;

відмова Національного агентства з питань запобігання корупції в погодженні Антикорупційної програми;

урахування Національним банком пропозицій до Антикорупційної програми, наданих Національним агентством з питань запобігання корупції.

Перегляду Антикорупційної програми передуює проведення додаткового оцінювання корупційних ризиків, яке здійснюється в установленому Методологією порядку (необхідність проведення якого визначається Робочою групою).

За наявності підстав для перегляду Антикорупційної програми керівник Відділу самостійно або за зверненням керівника підрозділу, який є власником процесів, що містять корупційні ризики, та/або визначений відповідальним за виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, ініціює внесення змін до Антикорупційної програми та готує проєкт відповідних змін.

Підготовлений проєкт змін до Антикорупційної програми подається на розгляд Правління Національного банку для прийняття рішення.

Зміни до Антикорупційної програми оформлюються рішенням Правління Національного банку.

V. Інші заходи, спрямовані на запобігання корупції

18. Заходи з підтвердження відповідності

системи управління заходами боротьби з корупцією Національного банку вимогам міжнародного стандарту ISO 37001:2016

Національний банк створює, документує, реалізує, підтримує та постійно переглядає, а також удосконалює (за потреби) систему управління протидією

хабарництву, включаючи необхідні процеси та їх взаємодію, відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 37001:2016 (далі – Стандарт).

1. Сфера охоплення Системи управління заходами боротьби з корупцією (далі – СУЗБК) у Національному банку (відповідно до вимог пункту 4.3 Стандарту).

СУЗБК у Національному банку інтегрована до загальної системи управління.

У Національному банку запроваджено процесний менеджмент, у межах якого до реєстру процесів Національного банку включено процес другого рівня “Запобігання корупції”. Власником процесу “Запобігання корупції” визначений Відділ, учасниками – усі самостійні структурні підрозділи центрального апарату та відокремлений підрозділ Національного банку.

(абзац третій пункту 1 підрозділу 18 розділу V у редакції рішення Правління Національного банку України від 15.05.2025 № 165-рш)

Дія Закону поширюється на осіб, визначених постановою Правління Національного банку України “Про визначення посадових/службових осіб та службовців Національного банку України” від 28 квітня 2016 року № 305 (зі змінами).

Водночас сфера застосування СУЗБК не обмежується тільки суб’єктами, на яких поширюється дія Закону, а охоплює всю організацію, включаючи працівників усіх структурних підрозділів центрального апарату та Банкотно-монетного двору Національного банку як відокремленого підрозділу.

СУЗБК не поширюється на установи, організації, піднаглядні Національному банку відповідно до Законів України “Про Національний банк України” та інших законів України.

2. Критерії пропорційності СУЗБК відносно посад у Національному банку та ділових партнерів Національного банку.

Критерії пропорційності відносно посад у Національному банку.

Відділ з метою реалізації превентивних заходів щодо запобігання вчиненню корупційних або пов’язаних із корупцією правопорушень, дотримання обмежень, установлених Законом, бере участь у проведенні перевірок відомостей стосовно осіб, які претендують на зайняття посад працівників Національного банку.

Необхідність застосовування критеріїв пропорційності СУЗБК відносно посад у Національному банку обумовлена великою кількістю працюючих та необхідністю виокремлення серед них посад із вищим ступенем ризику хабарництва³ за ознакою їх віднесення до посад керівників підрозділів рівнів В-1 – В-3.

³ Хабарництво – пропозиція, обіцянка, передача, отримання або сприяння в отриманні неправомірної переваги будь-якої вартості (як фінансової так і нефінансової), прямо чи опосередковано, незалежно від місця (місць) порушення застосовного права, як мотивація або винагорода на користь особи за певні вчинені дії або бездіяльність стосовно виконання такою особою її обов’язків (визначення терміну зі стандарту ISO 37001:2016).

Комплексна перевірка “due diligence”⁴ осіб перед їх призначенням на посади в Національному банку здійснюється за встановленими критеріями пропорційності відносно окремої категорії посад з урахуванням антикорупційного законодавства, а саме:

посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, зазначені в примітці до статті 56 Закону, зокрема до яких належать посади керівників самостійних структурних підрозділів Національного банку та їх заступників;

переліку посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків, затвердженого Національним агентством з питань запобігання корупції, відповідно до якого до посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків належать посади керівників та заступників керівників структурних підрозділів у складі самостійних структурних підрозділів центрального апарату Національного банку.

Відповідно до частини першої статті 56 Закону стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком, перелік яких затверджується Національним агентством з питань запобігання корупції, проводиться спеціальна перевірка, у тому числі щодо відомостей, поданих особисто. Порядок проведення спеціальної перевірки та форма згоди на проведення спеціальної перевірки затверджуються Кабінетом Міністрів України (частина перша статті 57 Закону).

Критерії пропорційності відносно ділових партнерів Національного банку.

Діловий партнер – зовнішня сторона, з якою Національний банк має або планує встановити певну форму ділових відносин.

Національний банк прагне здійснювати співпрацю з діловими партнерами, які провадять свою діяльність законно та етично, взаємодія з якими не несе корупційних ризиків.

Різні типи ділових партнерів становлять різні ступені ризику хабарництва, і Національний банк має різний потенціал впливу на них.

Перевірка “due diligence” ділових партнерів Національного банку здійснюється з метою перевірки ділової репутації ділового партнера на предмет толерантності до корупції, а саме: чи має діловий партнер репутацію суб’єкта, діяльність якого пов’язана з корупцією, та виявлення можливих корупційних ризиків у зв’язку з укладенням (виконанням) правочину.

У Національному банку здійснюється перевірка ділових партнерів, які є учасниками в процедурах публічних закупівель, оскільки встановлення договірних відносин саме з такою категорією ділових партнерів передбачає здійснення значних фінансових видатків, що спричиняють виникнення ризику з підвищеним ступенем хабарництва.

⁴ “Due diligence” – комплексна перевірка ділових партнерів або осіб перед їх призначенням в організації для отримання достатнього обсягу інформації для оцінки ризику хабарництва.

За результатами перевірки таких ділових партнерів Національний банк на підставі статті 17 Закону України “Про публічні закупівлі” приймає рішення про відмову учаснику в участі в процедурі закупівлі та зобов’язаний відхилити тендерну пропозицію учасника або відмовити в участі в переговорній процедурі закупівлі (крім випадків, зазначених у пунктах 2, 4, 5 частини другої статті 40 Закону України “Про публічні закупівлі”), зокрема якщо:

1) Національний банк як замовник має незаперечні докази того, що учасник процедури закупівлі пропонує, дає або погоджується дати прямо чи опосередковано службовій (посадовій) особі Національного банку винагороду в будь-якій формі (пропозиція щодо найму на роботу, цінна річ, послуга тощо) з метою вплинути на прийняття рішення щодо визначення переможця процедури закупівлі або застосування замовником певної процедури закупівлі;

2) відомості про юридичну особу, яка є учасником процедури закупівлі, внесено до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов’язані з корупцією правопорушення;

3) службову (посадову) особу учасника процедури закупівлі, яку уповноважено учасником представляти його інтереси під час проведення процедури закупівлі, фізичну особу, яка є учасником, було притягнуто згідно із законом до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов’язаного з корупцією;

4) фізична особа, яка є учасником процедури закупівлі, була засуджена за кримінальне правопорушення, вчинене з корисливих мотивів (зокрема, пов’язане з хабарництвом та відмиванням коштів), судимість з якої не знято або не погашено у встановленому законом порядку;

5) службова (посадова) особа учасника процедури закупівлі, яка підписала тендерну пропозицію (або уповноважена на підписання договору в разі переговорної процедури закупівлі), була засуджена за кримінальне правопорушення, вчинене з корисливих мотивів (зокрема, пов’язане з хабарництвом, шахрайством та відмиванням коштів), судимість з якої не знято або не погашено у встановленому законом порядку;

6) тендерна пропозиція подана учасником конкурентної процедури закупівлі або участь у переговорній процедурі бере учасник, який є пов’язаною особою з іншими учасниками процедури закупівлі та/або з уповноваженою особою (особами), та/або з керівником замовника;

7) юридична особа, яка є учасником процедури закупівлі (крім нерезидентів), не має антикорупційної програми чи уповноваженого з реалізації антикорупційної програми, якщо вартість закупівлі товару (товарів), послуги

(послуг) або робіт дорівнює чи перевищує 20 мільйонів гривень (у тому числі за лотом).

До договорів, які Національний банк укладає з такими діловими партнерами, включаються антикорупційні застереження. Метою антикорупційного застереження є надання гарантій Національним банком щодо дотримання антикорупційного законодавства, яке на нього поширюється, та отримання аналогічних гарантій від такого ділового партнера.

3. Цілі СУЗБК (встановлені відповідно до пункту 6.2 Стандарту).

Ціль 1. Ефективне управління корупційними ризиками шляхом реалізації заходів впливу на корупційні ризики.

Індикатор досягнення цілі: своєчасне виконання 100% заходів впливу щодо мінімізації та/або усунення ідентифікованих корупційних ризиків, зазначених у Реєстрі ризиків, із застосуванням критеріїв оцінки їх виконання, передбачених у розділі IV цієї Антикорупційної програми.

Виконавці: відповідальні виконавці заходів впливу, визначені в Реєстрі корупційних ризиків.

Необхідні ресурси: кадрові ресурси⁵.

Ціль 2. Працівники Національного банку обізнані з вимогами, обмеженнями та заборонами, встановленими антикорупційним законодавством.

Індикатор досягнення цілі: 100% посадових / службових осіб Національного банку подали повідомлення про дотримання обмежень, встановлених антикорупційним законодавством.

Виконавці: структурні підрозділи центрального апарату та відокремлений підрозділ Національного банку.

Необхідні ресурси: кадрові та технічні ресурси [технічна та організаційна підтримка Департаменту персоналу з питань підготовки та проведення тренінгів, семінарів, інших навчальних заходів Національного банку з питань антикорупційного спрямування (включаючи заходи на навчальній платформі Національного банку)].

Ціль 3. Розпорядчі та нормативно-правові акти Національного банку, які приймаються, не містять корупціогенних факторів.

Індикатор досягнення цілі: антикорупційна оцінка та експертиза проведена щодо 100% проєктів розпорядчих та нормативно-правових актів, що надійшли до профільних підрозділів на перевірку.

Виконавці: Відділ, Юридичний департамент, самостійні структурні підрозділи центрального апарату та Банкотно-монетного двору Національного

⁵Кадрові ресурси – забезпечення належної кількості персоналу, спроможного присвятити достатньо часу відповідним функціям із протидії хабарництву для ефективного функціонування системи управління протидією хабарництву.

банку як відокремленого підрозділу, якими розробляються відповідні розпорядчі або нормативно-правові акти Національного банку.

Необхідні ресурси: кадрові ресурси.

Ціль 4. Співпраця з діловими партнерами, взаємодія з якими не несе корупційних ризиків.

Індикатор досягнення цілі: 100% договорів, які укладаються Національним банком зі стейкхолдерами (крім договорів, які створюють господарські зобов'язання), подавалися підрозділами, які є їх головними розробниками, на погодження до Відділу та Офісу правління Національного банку та інституційних відносин.

100% контрагентів, які є учасниками закупівель Національного банку, перевірено згідно з процедурами, встановленими розпорядчими актами Національного банку.

Виконавці: Офіс Правління Національного банку та інституційних відносин, Відділ, Департамент безпеки.

Необхідні ресурси: кадрові ресурси.

Ціль 5. Про факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції повідомлено спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції.

Індикатор досягнення цілі: поінформовано Національне агентство з питань запобігання корупції або інші спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції про 100% виявлених фактів порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції.

Виконавці: Відділ, Департамент персоналу, Відділ роботи з персоналом Банкотно-монетного двору Національного банку.

Необхідні ресурси: кадрові ресурси.

Ціль 6. Працівниками Національного банку дотримані вимоги щодо фінансового контролю.

Індикатор досягнення цілі: щорічне проведення кампанії декларування, у межах якої проводиться інформування 100% працівників, які є суб'єктами декларування, про обов'язок подання щорічної декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Ознайомлення 100% працівників перед призначенням на посади в Національному банку та під час їх звільнення щодо вимог фінансового контролю.

Відділом перевірено 100% декларацій щодо факту їх подання до завершення граничного терміну та вжито додаткових заходів з інформування відповідних працівників щодо дотримання вимог фінансового контролю.

Виконавці: Відділ, Департамент інформаційних технологій, Департамент персоналу, Відділ роботи з персоналом Банкотно-монетного двору Національного банку.

Необхідні ресурси: кадрові ресурси, технічні ресурси (інформаційна система для автоматизації моніторингу декларацій “ДЕКАРТ”).

Відповідальність за невиконання цілей.

Працівники Національного банку, які є відповідальними виконавцями за досягнення цілей, відповідають за їх досягнення згідно з розпорядчими актами Національного банку (співмірну відповідальності за порушення розпорядчих актів Національного банку).

4. Вище керівництво Національного банку регулярно аналізує ефективність СУЗБК.

Відповідно до пункту 9.3 Стандарту вище керівництво Національного банку регулярно аналізує ефективність СУЗБК шляхом розгляду:

1) звітів про виконання Антикорупційної програми, які містять інформацію про стан виконання кожної категорії заходів, передбачених цією Антикорупційною програмою, а саме: заходів із реалізації антикорупційної політики, заходів впливу на корупційні ризики, навчальних заходів та заходів із поширення інформації антикорупційного спрямування;

2) загального звіту про аналіз ефективності СУЗБК, який містить інформацію про результати аналізу ефективності антикорупційних заходів (інструментів) СУЗБК, періодичного внутрішнього аудиту процесу другого рівня “Запобігання корупції”, дотримання виконавської дисципліни, оцінку ефективності виконання процесу другого рівня “Запобігання корупції”; постійного контролю за дотриманням вимог системи внутрішнього контролю;

3) звіту про оцінку виконання Антикорупційної програми, яка здійснюється шляхом установлення результативності та ефективності її виконання згідно з критеріями, зазначеними в розділі IV цієї Антикорупційної програми.

Звіт про стан виконання Антикорупційної програми подається Правлінню Національного банку до 30 липня та 30 січня кожного календарного року.

Звіт про аналіз ефективності СУЗБК подається Правлінню Національного банку до 30 січня кожного календарного року.

Звіт про оцінку виконання Антикорупційної програми подається Правлінню Національного банку після завершення її дії.

Документування аналізу (стану виконання Антикорупційної програми та ефективності СУЗБК) відбувається шляхом зазначення відповідної інформації в протоколах засідань Правління Національного банку.

Питання СУЗБК для їх розгляду подаються на засідання Правління Національного банку або на розгляд Голови Національного банку у випадках, передбачених розпорядчими актами Національного банку.

Постійна оцінка ефективності СУЗБК здійснюється шляхом щотижневого моніторингу своєчасного виконання розпорядчих актів Національного банку (включаючи Антикорупційну програму), який здійснює Департамент

забезпечення діяльності Національного банку та про результати якого подає звітну інформацію керівництву Національного банку.

(пункт 4 підрозділу 18 розділу V у редакції рішення Правління Національного банку України від 15.05.2025 № 165-рш)

19. Система внутрішнього контролю в Національному банку

З метою забезпечення достатньої впевненості в тому, що завдання та функції Національного банку виконані / виконуються / будуть виконані, звітність є достовірною, а діяльність Національного банку здійснюється відповідно до законодавства України, у Національному банку запроваджено систему внутрішнього контролю (далі – СВК).

СВК – сукупність процедур і напрямів контролю, організаційних заходів і дій працівників Національного банку, спрямованих на зниження ризиків та забезпечення дотримання вимог законодавства України.

Цілі СВК Національного банку поділяються за такими категоріями:

ефективне виконання завдань і функцій Національного банку, а також його стратегічних цілей, включаючи досягнення запланованих показників діяльності, забезпечення ефективності та результативності здійснення операцій, виконання процесів;

забезпечення повноти, своєчасності та достовірності складання і подання Національним банком фінансової, статистичної, управлінської та іншої звітності;

відповідність діяльності Національного банку законодавству України, нормативно-правовим і розпорядчим актам Національного банку, вимогам інших актів, дія яких поширюється на Національний банк.

СВК ґрунтується на концепції “трьох ліній захисту” (the Three Lines of Defense):

“перша лінія захисту” – на рівні структурних підрозділів центрального апарату Національного банку / відокремленого підрозділу Національного банку, крім підрозділу внутрішнього аудиту, які є власниками всіх ризиків, що виникають у сфері їх відповідальності, відповідають за розроблення, впровадження, дотримання та вдосконалення процедур контролю під час виконання своїх функцій / завдань;

“друга лінія захисту” – на рівні окремих структурних підрозділів Національного банку, визначених розпорядчим актом Національного банку про систему внутрішнього контролю Національного банку, які надають підтримку з управління ризиками та організації процедур контролю в межах компетенції та мають право надавати пропозиції / рекомендації щодо вдосконалення контрольної діяльності за результатами виконання процедур контролю;

“третя лінія захисту” – на рівні підрозділу внутрішнього аудиту, який здійснює оцінювання ефективності процесів управління ризиками, внутрішнього контролю та виконання управлінських функцій, що забезпечуються підрозділами, відповідно до міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту.

Відділ належить до підрозділів “другої лінії захисту”.

Підрозділи “другої лінії захисту” у межах своєї компетенції:

надають висновки / пропозиції / рекомендації та методологічну підтримку з управління ризиками та організації процедур контролю;

визначають вимоги, розробляють / беруть участь у розробленні розпорядчих актів із питань управління ризиками та організації процедур контролю, здійснюють контроль за їх упровадженням та виконанням;

проводять навчання працівників Національного банку за напрямками корпоративного управління, управління ризиками та організації процедур контролю з метою розвитку культури внутрішнього контролю;

беруть участь у моніторингу та звітуванні щодо ефективності системи внутрішнього контролю.

Додаток 1
до Антикорупційної програми
Національного банку України
на 2024–2026 роки
(глава 8 розділу І)

Заходи Національного банку України
з виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки

№ з/п	Найменування та зміст заходу (додаток 2 до Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки)	Зміст заходу Національного банку з виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки	Строк виконання заходу (додаток 2 до Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки)	Строк виконання Національним банком заходу Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки	Виконавці заходу (додаток 2 до Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки)	Підрозділ(ли) Національного банку, відповідальний(і) за виконання заходу	Показник (індикатор) виконання (додаток 2 до Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки)	Показник (індикатор) виконання Національним банком заходу Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2.1.4.4.2. Забезпечення підключення банків за допомогою автоматизованої системи виконавчого провадження до інформаційної	Буде визначено після набрання чинності законом (проект Закону України “Про примусове виконання рішень”, реєстраційний № 5660 від	Протягом шести місяців з дня набрання чинності законом (проект Закону України “Про примусове виконання	Буде визначено після набрання чинності законом (проект Закону України “Про примусове виконання рішень”, реєстраційний	Державне підприємство “Національні інформаційні системи” (за згодою), Національний банк (за згодою),	Буде визначено після набрання чинності законом (проект Закону України “Про примусове	100 відсотків банків підключено до інформаційної взаємодії за допомогою автоматизованої системи виконавчого провадження з	Буде визначено після набрання чинності законом (проект Закону України “Про примусове

Продовження додатка 1
Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	взаємодії для забезпечення автоматизованого арешту коштів на рахунках боржників	14 червня 2021 року)	рішень”, реєстраційний № 5660 від 14 червня 2021 року)	№ 5660 від 14 червня 2021 року)	Міністерство юстиції України	виконання рішень”, реєстраційний № 5660 від 14 червня 2021 року)	метою забезпечення автоматизованого арешту коштів на рахунках боржників	виконання рішень”, реєстраційний № 5660 від 14 червня 2021 року)
2	3.3.3.11.10. Розроблення та затвердження Положення про Єдиний реєстр рахунків фізичних і юридичних осіб та індивідуальних банківських сейфів після консультацій із Національним банком	Проведення за зверненням Державної податкової служби України консультацій щодо проєкту Положення про Єдиний реєстр рахунків фізичних і юридичних осіб та індивідуальних банківських сейфів	Три місяці з дня, наступного за днем опублікування закону щодо створення Єдиного реєстру рахунків фізичних і юридичних осіб та індивідуальних банківських сейфів відповідно до Директиви (ЄС) 2015/849 про запобігання	У терміни, установлені Державною податковою службою України для проведення консультацій	Державна податкова служба України, Міністерство фінансів України, Національний банк (за згодою)	Відділ з питань запобігання та виявлення корупції, Юридичний департамент, Департамент фінансового моніторингу, Департамент платіжних систем та інноваційного розвитку	Положення про Єдиний реєстр рахунків фізичних і юридичних осіб та індивідуальних банківських сейфів, затверджене після проведених консультацій із Національним банком, набрало чинності	Консультації Національним банком проведено

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму та про внесення змін до Директив 2009/138/ЄС і 2013/36/ЄС (із наступними змінками)					